

1 Tariefbevoegdheid

*Voor eerlijke,
rechtvaardige
distributietarieven!*

Jérémie Van Den Abeele,
verantwoordelijke tariefaspecten
bij BRUGEL

Overeenkomstig de Brusselse ordonnantie van 8 mei 2014 is BRUGEL sinds 1 juli 2014 bevoegd voor de distributietarieven voor elektriciteit en gas in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In 2017 heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering BRUGEL nieuwe opdrachten toevertrouwd in het domein van de watersector, waaronder een opdracht voor de controle van de watertarifiering.

● ELEKTRICITEIT EN GAS

Voor de sector elektriciteit en gas heeft de regering een dubbele opdracht toevertrouwd aan de regulator. BRUGEL staat enerzijds in voor de bepaling van het reglementaire kader (in hoofdzaak via de tariefmethodologie), waardoor Brusselaars eerlijke distributietarieven kunnen genieten. Anderzijds staat BRUGEL in voor de controle van de netbeheerder voor wat de naleving van het gedefinieerde kader betreft, met inbegrip van de controle van de kosten die deze maakt om op efficiënte wijze de hem toevertrouwde opdrachten uit te voeren. Daarnaast kan de regulator andere specifieke analyses of studies uitvoeren in het kader van zijn bevoegdheden.

In overeenstemming met het geldende Europese kader geniet BRUGEL volledige functionele zelfstandigheid bij het uitoefenen van deze tariefbevoegdheid.

Tariefstudie 2017 – Controle van de correcte facturering

Om de Brusselaars toegang te bieden tot de eerlijkste distributietarieven, is BRUGEL in 2016 met een uitgebreide studie begonnen. Deze studie, voltooid in 2017, toonde aan dat de bedragen van de distributiekosten die op de energiefactuur van de (residentiële en professionele) klanten werden weergegeven, correct waren. Uit de studie bleek ook dat er geen aanzienlijke problemen waren met een impact op de facturering door de netbeheerder aan de leveranciers, en dat die laatste op correcte wijze deze bedragen overnamen op de uiteindelijke facturen voor de consumenten (in toepassing van het principe van de unieke factuur en de "tariefcascade").

Aangezien deze analyse van de tarieven nooit eerder had plaatsgevonden, moesten de teams van BRUGEL een relevante operationele methodologie vinden en een representatieve steekproef bepalen. Dankzij deze bijzonder ambitieuze onderneming, die intern werd uitgevoerd, kon een bijzondere expertise inzake de controle van de tarifiering worden ontwikkeld. BRUGEL heeft besloten dat de leveranciers de tarieven op bevredigende wijze doorrekenden. Deze uiteindelijke vaststelling kon enkel worden gedaan op basis van gegevens die voldeden aan bepaalde vooraf gedefinieerde criteria. Hieromtrent dienen we evenwel te vermelden dat de informatie die aanvankelijk door bepaalde leveranciers was geleverd van povere kwaliteit was.

De volgende tariefstudie zal worden uitgevoerd tijdens de regulatoire periode 2020-2024, om een optimale kwaliteit van de facturering te garanderen. Bovendien zal Atrias, het informatie-uitwisselingsplatform tussen de leveranciers en de distributienetbeheerders, tegen dan operationeel zijn.

Bekijk de
video online

Controle van de tariefrekeningen van SIBELGA

In 2014 implementeerde de Brusselse regulator een methodologie voor het vastleggen van de distributietarieven voor gas en elektriciteit voor de jaren 2015 tot 2019 (regulatoire periode van 5 jaar). In 2016 controleerde BRUGEL voor de eerste keer de rekeningen van de distributienetbeheerder SIBELGA (boekjaar 2015). Via deze controle werden aanzienlijke regulatoire saldi vastgesteld. Op basis van deze vaststelling stelde de regulator toen voor om de methodologie te herzien teneinde deze saldi structureel terug te dringen vanaf 2017.

Net als bij het vorige boekjaar bleek uit de controle en goedkeuring van de rekeningen in 2016 opnieuw dat er een aanzienlijk verschil bestond tussen de werkelijkheid en de geraamde budgetten, en dat er dus sprake was van een aanzienlijk regulatoir saldo. Deze situatie valt onder meer te verklaren door de overschatting van bepaalde kosten en een bijzondere economische context (zeer lage OLO-rente, vennootschapsbelasting ...). Na een aantal correcties werden de regulatoire saldi goedgekeurd door BRUGEL.

Voor 2016 bedroeg het gecumuleerde regulatoire saldo voor elektriciteit ongeveer 112 miljoen euro, waarvan 35 miljoen euro niet was toegekend aan specifieke projecten. Deze bedragen zullen waarschijnlijk worden aangewend voor het afvlakken van de tarieven tijdens de volgende tariefperiode en voor de financiering van bepaalde kosten voor specifieke projecten zoals Atrias (zie verder). Voor gas bedraagt het reguleringsfonds 79 miljoen euro, waarvan 35 miljoen nog niet is toegewezen. Een deel van de beschikbare middelen zal waarschijnlijk worden gebruikt voor de omschakeling arm gas/rijk gas.

Atrias-platform

In 2017 heeft een tweede controleluik een groot deel van de middelen bij BRUGEL ingepalmd. De analyse van het Atrias-project, het platform voor informatie-uitwisseling tussen de energieleveranciers en de netbeheerders, is een van de belangrijkste gebeurtenissen van dit boekjaar 2017. Dit federale project, waarvoor het Brusselse budget reeds een eerste maal door de netbeheerder werd geschat in 2014, zag zijn kosten in 2017 (boekjaar 2016) opnieuw sterk toenemen. Om dit fenomeen te beteugelen, heeft BRUGEL een nieuwe methodologische aanpak toegepast die de netbeheerder SIBELGA verplicht om zich budgettair te positioneren voor de jaren 2018 en 2019. Dit moet vermijden dat de budgettaire verhogingen en het gebrek aan anticipatie niet langer volledig met het aan de klanten opgelegde tarief worden gedekt. Deze analyse heeft de beperkingen van de huidige tariefmethode aangetoond en geleid tot een meer algemene denkoefening over het beheer van dergelijke projecten in de volgende tariefmethodologie.

Specifieke controles

In 2017 heeft een diepgaande analyse aan het licht gebracht dat bepaalde als gereguleerde activiteiten in de jaarrekening van SIBELGA geboekte kosten en inkomsten betrekking hebben op bijkomende activiteiten die mogelijk niet gereguleerd zijn (technische prestaties, erfgoedbeheer ...). BRUGEL heeft getracht op exhaustieve wijze al deze specifieke activiteiten te identificeren. De bedoeling van deze aanpak van de regulator is om in staat te zijn een positie in te nemen over de integratie van elk van deze bijkomende activiteiten in de scope van de gereguleerde activiteit.

Incentive-regulationmechanismen

Het incentive-regulationsysteem dat wordt toegepast in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is van het type Cost +. Alle kosten van de netbeheerder worden dus door de distributietarieven gedekt. Om de netbeheerder ertoe aan te zetten zijn productiviteit te verbeteren en operationele winst te genereren, heeft BRUGEL een methodologie voorgesteld die voorziet in de invoering van een incentive-regulationsysteem voor de beheersbare kosten. Het principe van deze formule: rekening houden met de vastgestelde verschillen tussen het voorziene budget en de tarifaire realiteit en de netbeheerder laten profiteren van een bepaald percentage van deze winst. Toen BRUGEL echter vaststelde dat deze incentive niet voldoende was, heeft het voorgesteld deze te verhogen en toe te wijzen na afloop van de regulatoire periode (van 2017 tot 2019) en niet langer jaarlijks, teneinde de technisch-economische werkelijkheid beter te weerspiegelen.

Nieuwe methodologie

In 2017 heeft BRUGEL samen met SIBELGA de overlegprocedure gedefinieerd, samen met de voornaamste thema's die moeten worden benaderd voor de uitwerking van een nieuwe methodologie elektriciteit - gas. Deze nieuwe methodologie zou operationeel moeten zijn voor de tweede tariefperiode 2020-2024.

TARIEFBEVOEGDHEID

BRUGEL heeft daarom aan SIBELGA gevraagd of het de komende boekjaren een specifieke rapportering kan voorleggen over deze activiteiten, en desgevallend een business case op basis waarvan de netbeheerder de uitvoering van bepaalde prestaties kan motiveren. Voor de bijkomende activiteiten die aan concurrentie kunnen worden onderworpen, zal SIBELGA moeten aantonen dat de toegepaste prijzen marktconform zijn.

In het kader van bepaalde nieuwsfeiten werd er ook bijzondere aandacht besteed aan de evolutie van de globale loonmassa van de netbeheerder, met inbegrip van de leidinggevende functies.

Prijssimulator

Wat de prijsvergelijker betreft, heeft de federale regulator CREG in 2017 voorgesteld om een nieuw charter in te voeren om de meest efficiënte vergelijkers een label toe te kennen. Tijdens de publieke raadpleging met alle spelers heeft BRUGEL gepleit voor de invoering van een nationale prijsvergelijker voor alle gewesten. In een logica van algemeen belang en kostenbeheersing meent de Brusselse regulator immers dat de ontwikkeling van drie verschillende prijsvergelijkers, een voor elk gewest, tot nutteloze hoge kosten leidt. Met een nationale prijsvergelijker die op een gemeenschappelijk platform wordt ontwikkeld, zouden updates veel eenvoudiger zijn en beschikt elke operator over een specifieke rapportering. Indien de federale regulator niet te vinden zou zijn voor dit voorstel voor een gemeenschappelijk platform, heeft BRUGEL zich ertoe verbonden om, met de middelen waarover het beschikt, zijn eigen simulator (BruSim) aan te passen om te voldoen aan het charter.

Werkgroep – Tariefproblematiek

Om de overdracht van de tariefbevoegdheid van het federale niveau naar de gewestelijke instanties te vereenvoudigen, werd in 2014 een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers van de vier Belgische regulatoren (CREG, VREG, BRUGEL en CWaPE). In 2017 is die werkgroep (WG – FORBEG), die nadenkt over de tariefproblematiek, eenmaal bijeengekomen om onderwerpen zoals de federale bijdrage en de tariefmethodologieën te bespreken; die laatste evolueren al naargelang van het Gewest. Bij deze gelegenheid heeft de CWaPE (de Waalse regulator) zijn nieuwe tariefmethodologie voor de periode 2019-2023 voorgesteld, terwijl de VREG (de Vlaamse regulator) zijn nieuwe tariefstructuren in Vlaanderen heeft uiteengezet. In de marge van deze FORBEG hebben de regulatoren ook gesprekken gevoerd over bepaalde tarifaire thema's.

Nieuwe methodologie elektriciteit - gas

In 2017 heeft BRUGEL akkoord gesloten met SIBELGA over de definitie van de overlegprocedure en de voornaamste thema's die moeten worden benaderd voor de uitwerking van een nieuwe methodologie elektriciteit - gas. Deze nieuwe methodologie zou operationeel moeten zijn voor de tweede tariefperiode 2020-2024. Een van de doelstellingen van deze nieuwe methodologie betreft de invoering van een incentive-regulationsysteem op basis van relevante prestatie-indicatoren, gekoppeld aan de investeringen en de kwaliteit van het netwerk en van de dienstverlening van de netbeheerder. Het tweede aandachtspunt van deze methodologie betreft de verschillende aspecten in verband met de tariefstructuur waarmee rekening moet worden gehouden.

Met het oog op de slimme meters die zullen worden ingevoerd tijdens de periode 2020-2024, heeft BRUGEL zich ertoe verbonden na te denken over de mogelijkheid om de huidige tariefstructuur te wijzigen teneinde een structuur voor te stellen die aangepast is aan de werkelijkheid van vandaag en de uitdagingen van morgen (energietransitie). De invoering van een capaciteitscomponent lijkt daarin een cruciaal element. Net zoals in de vorige tariefstudies zal BRUGEL erop toezien dat deze denkoefeningen rekening houden met sociaaleconomische factoren en milieuproblemen.

Het dient opgemerkt dat de flexibiliteit en de invoering van slimme meters ook in de andere gewesten voor stevige debatten hebben gezorgd.

● WATER

Controle van de waterprijs

In 2017 heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering drie bijkomende opdrachten in het domein van de watersector toegekend aan BRUGEL: de controle van de waterprijs, de goedkeuring van de algemene voorwaarden en de oprichting van een bemiddelingsdienst.

Om deze nieuwe opdracht van tariefcontrole uit te voeren en rekening te houden met de geldende wetteksten, zal BRUGEL in twee fasen te werk gaan. Een eerste fase van 2018 tot 2020 zal gebaseerd zijn op het besluit "reële kostprijs" dat reeds van kracht is voor de regeling van de tarifaire aspecten van de watersector.

Deze overgangperiode zal BRUGEL in staat stellen om zijn (technische en financiële) sectorale kennis te ontwikkelen en de voornaamste toekomstige belangen en uitdagingen te identificeren. Deze periode zal het mogelijk maken om in overleg met alle spelers bepaalde vaststellingen en essentiële aanbevelingen te doen voor de eerste regulatoire periode.

Vanaf 1 januari 2021 zal de tarifiering van de volledige waterketen (productie, distributie, zuivering) gebaseerd zijn op een nieuwe methodologie die werd voorgesteld door de regulator. Vanaf 2019 zullen de teams van BRUGEL gesprekken voeren met alle spelers in de sector om de eerste stappen van deze nieuwe methodologie uit te tekenen. De regulator is van oordeel dat een periode van 24 maanden nodig is om een methodologie te voltooien en operationeel te maken. Na een eerste retrospectieve financiële studie in 2017, zal de regulator in de loop van 2018 een aanbesteding uitschrijven voor het opstellen van deze methodologie.

Aangezien de controle van de tarifiering en de financiële analyse van de sector niet kunnen gebeuren zonder grondige technische audit, heeft BRUGEL zijn teams versterkt door specialisten in dit domein aan te werven. Doel is daarbij veelbelovende strategieën te definiëren. Merk op dat het investeringsplan het prerogatief blijft van Leefmilieu Brussel.

Controle van de waterprijs

In 2017 heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering een nieuwe opdracht toevertrouwd aan BRUGEL: de controle van de waterprijs. BRUGEL heeft dus besloten zijn team te versterken door specialisten in dit domein aan te werven.